

MOSTY

Wydaje Haszomer Haccir w Polsce Wychodzi trzy razy w tygodniu
we wtorki, czwartki i soboty

Rok III

Łódź, poniedziałek 2 lutego 1948 r.

Nr 15 (137)

NA FALE DNIA

Dziwna neutralność

W ostatnich dniach sprawy Bliskiego Wschodu absorbują w silnym stopniu nie tylko uwagę polityków, którzy doskonale orientują się w zachodzących tam przegrupowaniach, ale również szersze sfery społeczne wszystkich narodów, które wyczuwają, iż w tej strefie odbywają się gorączkowe przygotowania do scementowania pewnego faktu, mogącego stanowić poważne zagrożenie pokoju nie tylko na Bliskim Wschodzie. Kurozące się wpływy imperializmu każą mu szukać nowych punktów oparcia dla utworzenia baz mających umożliwić realizację jego zaborczych celów.

Jeszcze nie minęło echo kompromitującego fiaska, jakim zakończyły się prowadzone przez Anglię rozmowy z Irakiem — a już stawil się do raportu w Londynie następny z kolei partner bloku środkowo-wschodniego. Tym razem jest to Transjordania, o której zresztą wiadomo, że jak dotychczas była mimo rzekomej samodzielności bezwzględnie narzędziem w rękach Wielkiej Brytanii. Fakt ten został również potwierdzony przez Organizację Narodów Zjednoczonych, która odmówiła prośbie Transjordanii o przyjęcie jej w poczet członków ONZ. Jest rzeczą wiadomą, że w kraju tym utrzymywane jest poważne ucisku angielskiego, która sięga około 25 proc. całej ludności tego kraju. Oczywiście rozmowy między takimi oto dwoma „równorzędnymi” partnerami mają specyficzny charakter. Wiele też niezrozumienia wykazuje prasa światowa pisząc o stawianiu „warunków” przez Transjordanię. Nie ulega wątpliwości, że Abdulla i jego „rząd” są całkowicie marionetką w rękach Londynu.

Rozmowy londyńskie z Transjordanią mają stanowić jeszcze jedną próbę w realizacji projektu „Wielkiej Syrii”, w której Transjordania pragnęłaby odegrać przodującą rolę. Trudności jakie mogłyby wynikać, i jakie już obecnie nasuwają się w tej dziedzinie wynikają nie z „warunków” dyktowanych przez Transjordanię, a ze względu na antagonizm, z jednej strony wewnętrzno-arabski, zaś z drugiej z sprzeczności interesów między dwoma imperializmami anglosaskimi.

Pertraktacje prowadzone obecnie w Londynie mają niewątpliwie wyrzucić presję na inne kraje arabskie, wylamując się spod „współpracy” z Wielką Brytanią. Jest rzeczą charakterystyczną, że podobno Wielka Brytania miała wyrazić „zgode” na aneksję większej części Palestyny po ewakuacji jej przez Brytyjczyków. Te plany, przy czym pozostawiono w nich również możliwość zabezpieczenia interesów brytyjskich przez oddanie Negewu pod administrację brytyjską — świadczą nie po raz pierwszy o zupełnym ignorowaniu uchwał ONZ przez Wielką Brytanię. Dotychczasowy rozwój wypadków, całokształt polityki brytyjskiej na Bliskim Wschodzie świadczy niewątpliwie o tym, że Anglia w swych obliczeniach zupełnie nie bierze pod uwagę możliwości urzeczywistnienia uchwały o utworzeniu państwa żydowskiego w Palestynie. Stąd staje się bardziej zrozumiałym „neutralne” stanowisko Wielkiej Brytanii odnośnie problemu palestyńskiego, czy też rozwoju wypadków w tym kraju. Ta „neutralność” nie może wcale zamaskować faktycznego zainteresowania imperializmu brytyjskiego Bliskim Wschodem i Palestyną w szczególności, ani wyraźnej polityki sabotażowania decyzji ONZ, oraz wręcz wrogiego stosunku do społeczeństwa żydowskiego w Palestynie.

M. W.

Anelia chce wciągnąć Francję do swych konszachcłów na Bliskim Wschodzie

Jak twierdzą w poinformowanych kręgach angielskich, nowy ambasador brytyjski we Francji, podczas swych pierwszych rozmów na Quai d'Orsay zaproponował dyplomatom francuskim, by ustalono wspólną linię działań na Bliskim Wschodzie.

Utworzenie milicji żydowskiej w Palestynie — za zgodą Komisji ONZ

NOWY JORK. KOMISJA PALESTYŃSKA ONZ JEDNOGŁOSNIE ZGODZIŁA SIĘ NA UTWORZENIE MILICJI ŻYDOWSKIEJ W PALESTYNIE, W MYŚL PROPOZYCJI DYREKTORA DEPARTAMENTU AGENCJI ŻYDOWSKIEJ — SHERTOKA. KOMISJA GOTOWA JEST RÓWNIŻ ZEZWOLIĆ NA UTWORZENIE PODOBNEJ MILICJI ARABSKIEJ. NIE POWZIĘTO JESZCZE DECYZJI CO DO ILOŚCI MILICJANTÓW ORAZ ICH UZBROJENIA.

Hagana udaremnia napady na drodze Jerozolima — Tel-Awiv

JEROZOLIMA. (ZIONIT tel.). Wysiłkiem żydowskich inżynierów i robotników drogowych zburzone zostały na odcinku Mikwe Izrael, Mciedet i Riszon Lecijon dodatkowe odgałęzienia drogowe, które pozwolą ominąć wszystkie te miejsca na głównym trakcie Jerozolima — Tel-Awiv, skąd odbywały się stałe napady z zasadzek arabskich na transporty żydowskie.

Wszystkich tych wiadomości, które są trymana w tajemnicy przez ich przywódców. W dniu dzisiejszym oddziały Hagany rozpowszechniły ulotki, donoszące o zapoczątkowaniu nadawania komunikatów radiowych dla Arabów.

Wszystkich tych wiadomości, które są trymana w tajemnicy przez ich przywódców. W dniu dzisiejszym oddziały Hagany rozpowszechniły ulotki, donoszące o zapoczątkowaniu nadawania komunikatów radiowych dla Arabów.

HAGANA ROZPOCZYNA SPECJALNE AUDYCJE DLA ARABÓW.

JEROZOLIMA. (ZIONIT tel.). Począwszy od dnia dzisiejszego, komunikaty radiowe Hagany, nadawane codziennie dla jiszuwu, rozszerzone zostaną o komunikaty w języku arabskim, nadawane każdej nocy dla społeczeństwa arabskiego, a mające na celu ujawnienie ludzkości arabskiej

Wszystkich tych wiadomości, które są trymana w tajemnicy przez ich przywódców. W dniu dzisiejszym oddziały Hagany rozpowszechniły ulotki, donoszące o zapoczątkowaniu nadawania komunikatów radiowych dla Arabów.

Wszystkich tych wiadomości, które są trymana w tajemnicy przez ich przywódców. W dniu dzisiejszym oddziały Hagany rozpowszechniły ulotki, donoszące o zapoczątkowaniu nadawania komunikatów radiowych dla Arabów.

Wszystkich tych wiadomości, które są trymana w tajemnicy przez ich przywódców. W dniu dzisiejszym oddziały Hagany rozpowszechniły ulotki, donoszące o zapoczątkowaniu nadawania komunikatów radiowych dla Arabów.

Dowódca legionu Arabskiego został wezwany do Londynu

LONDYN. Dowódca Legionu Arabskiego — angielski generał Glubb Pasza został przyjeżdżający w brytyjskim Foreign Office. Jak się przypuszcza rozmowa dotyczyła przyszłych akcji Legionu Arabskiego, a przede wszystkim tego, czy ma on pozostać nadal w Palestynie, czy też powróci do Transjordanii gdzie jest stacjonowany.

Sytuacja w Starym Mieście Jerozolimy

TEL-AWIW (obsł. wł.). Stare Miasto Jerozolimy odwiedzi komisarz Okręgowy, oraz komendant wojskowy miasta w towarzystwie

O NATYCHMIASTOWĄ AKCJĘ DLA ZA PRZESTANIA ROZLEWU KRWI W PALESTYNIE.

NOWY JORK (obsł. wł.). Progresywna, lewicowa organizacja żydowska „Jewish Peoples Fraternal Order” wysłała memoriał do prezydenta Trumana i do delegacji amerykańskiej w ONZ, w którym domaga się podjęcia natychmiastowej akcji, by zapobiec dalszemu przelewowi krwi w Palestynie.

Memoriał stwierdza, iż rząd Wielkiej Brytanii ponosi odpowiedzialność za obecną sytuację w Palestynie i, że dąży on do wywołania starć między Żydami a Arabami, stwarzając chaos w Palestynie, aby udaremnić wykonanie decyzji ONZ i utrzymać swoje punkty oparcia na Środkowym Wschodzie.

NIEWYKONANIE UCHWAŁY ONZ. W SPRAWIE PALESTYNY — NIEBEZPIECZENSTWEM DLA ISTNIENIA ORGANIZACJI NARODÓW ZJEDNOCZONYCH.

NOWY JORK (obsł. wł.). Komitet Pomocy Chrześcijańskim Amerykańskim dla Palestyny opublikował oświadczenie, w którym ostrzega, by ONZ nie poddała się szantażowi arabskiemu i stwierdza, że niewykonanie decyzji ONZ, w sprawie Palestyny zagraża istnieniu Organizacji Narodów Zjednoczonych.

Oświadczenie nawołuje rząd USA do podjęcia 4 następujących kroków: 1) Ostrzeżenie państw arabskich; 2) Ostrzeżenie Wielkiej Brytanii, iż, jak długo wojska jej znajdują się w Palestynie, nie może ona być neutralną i musi bronić porządku publicznego, oraz decyzji ONZ; 3) natychmiastowe stworzenie międzynarodowych sił zbrojnych dla przeprowadzenia podziału; 4) dozbrojenie Hagany pod nadzorem ONZ.

w towarzystwie oficerów swego sztabu — celem wyjaśnienia sytuacji bezpieczeństwa i zaopatrzenia. Przewodniczący gminy żydowskiej w Starym Mieście, M. Weingarten zwrócił się do przedstawicieli władz z trzema dezyderatami. Zażądał on mianowicie, by przyczynili się oni do przerwania obłożenia, do zapewnienia komunikacji z dzielnicą żydowską i dostarczenia jej żywności.

Komisarz Okręgowy przyrzekł rozpatrzyć żądania ludności żydowskiej Starego Miasta i obiecał również, że mieszkańcom, którzy z powodu obłożenia nie mogli wrócić do swych domów, umożliwi się obecnie powrót do swych rodzin.

Omawiając sytuację w Starym Mieście rzecznik Agencji Żydowskiej podkreślił, że — chociaż armia dostarcza obecnie żywność dla mieszkańców żydowskiej dzielnicy — to jednak jest dotychczas obłożona i ludność żydowska nie może się zajmować normalną pracą. Rozumie się, że instytucje żydowskie nie mogą pogodzić się z taką sytuacją — i zwróciły się w tej sprawie do władz najwyższych.

Odkrycie składu arabskiego z amunicją

HAIFA (Obsł. wł.). Jak urzędowo komunikowano, wojska angielskie przeszukując przedmieścia Haify, Wadi Rushmieh, znalazły w jednym z domów wielki skład amunicji. W czasie rewizji aresztowano 23 Arabów — większość z bronią w ręku. Twierdzą, że w owym domu znajdował się sztab bandy arabskiej działającej w okolicach Haify.

Dr Granados oskarża Wielką Brytanię

NOWY JORK (ITA.). Występując na bankiecie syjonistycznej organizacji kołbiel Dr J. Granados, ambasador Guatemali i b. członek Komisji Badawczej dla Palestyny wystąpił z mową, w której oskarżył Wielką Brytanię, że nie chce przyjąć decyzji ONZ i respektować jej. Potępiając odmowę Wielkiej Brytanii, ewakuowania jednego z portów palestyńskich, celem umożliwienia masowej imigracji żydowskiej — mówca podkreślił, że taka odmowa może jedynie dodać otuchy tym przywódcom arabskim, którzy walczą przeciw Narodom Zjednoczonym. W końcu swego przemówienia Granados wyzwał do poważnych wysiłków, dla otrzymania od rządu USA zezwolenia na dostarczenie broni dla zaatakowanego jiszuwu żydowskiego w Palestynie.

Bohaterski wyczyn nauczycieli żydowskich

JEROZOLIMA. Dwunastu nauczycieli, w tym kobiety, ochotniczo przebrnęło przez zastępy nieprzyjaciela do oblężonego przez Arabów, Starego Miasta Jerozolimy, aby złuzować znajdujące się tam w stanie obłożenia nauczycielstwo.

Nauczyciele, którzy dziś dotarli do Starego Miasta, będą kontynuować nauczanie 500 dzieci i wychowywać 150 dziatwy z przedszkoli.

JEROZOLIMA (ZIONIT, tel.). Celem ulżenia doli czterystu rodzin żydowskich zamkniętych w Starym Mieście, Zarząd Gminy w Jerozolimie przystąpił do wykonania robót miejskich wewnątrz dzielnicy, wyznaczając na ten cel 4.000 funtów sterl.

Roboty te obejmują usuwanie gruzów, naprawę zniszczonych szos oraz dekorację synagog.

WYSOKI STAN MORAŁNY OBLĘŻONYCH

JEROZOLIMA. Stan moralny oblężonej ludności żydowskiej w dzielnicy Starej Jerozolimy jest w wysokim stopniu zadowalający.

DR. WEIZMAN WYJEŻDŻA DO USA.

LONDYN (obsł. wł.). Prof. Chaim Weizman wyjechał z Londynu do U. S. A. Po krótkim pobycie w Stanach Zjednoczonych, powróci on do Palestyny.

NASZYM ZDANIEM...

Czy powtórzy się historia Ligi Narodów?

Inicjatorzy Organizacji Narodów Zjednoczonych wskazywali otwarcie na błędy popełnione przez poprzednią organizację międzynarodową — Ligę Narodów. Do najważniejszych braku tej instytucji należało zaliczyć jej bezsilność, brak siły wykonawczej i pozostawienie wszelkich uchwał jedynie na papierze. To były przyczyny wojny abisyńskiej, tragedii hiszpańskiej jak i wielu innych poważnych zawiązań międzynarodowych.

U podstaw założenia Organizacji Narodów Zjednoczonych znajdowała się zasada, która miała zerwać z dawną tradycją słabości Ligi Narodów. W tym celu między innymi karta ONZ przewidywała utworzenie międzynarodowych sił zbrojnych, które by w wypadkach koniecznych stanęły na straży pokoju i umożliwiły wykonanie decyzji ONZ. Niewątpliwie taka zasada dodaje wiele aurytety i znaczenia samej Organizacji Narodów Zjednoczonych. Zakłada się niestety małe „ale”... ale i ta zasada pozostaje dotychczas na papierze. Mamy do czynienia z konkretnym przykładem w związku z obecną sytuacją w Palestynie i uchwałą ONZ, w tej kwestii. Narody Zjednoczone, uchwalając większością głosów projekt podziału Palestyny, niewątpliwie nie zakrywały oczu na wielkie prawdopodobieństwo komplikacji, jakie wynikną w Palestynie w najbliższym okresie. To też zdawały sobie sprawę, że dla realizacji uchwały ONZ, konieczne będzie poparcie jej przez siły międzynarodowe.

Mijały jednak już dwa miesiące od dnia decyzji ONZ, dwa miesiące znaczące się krwawym pasmem setek ofiar po stronie żydowskiej i arabskiej — a powołano do czuwania nad pokojem i bezpieczeństwem Organizacja Narodów Zjednoczonych — nie przedsięwzięła dotychczas żadnych kroków, dla zmiany obecnej sytuacji i realizacji własnych uchwał. Wręcz przeciwnie, za kulami słyszy się głosy świadczące, iż niektórzy członkowie tej Organizacji zamierzają sparaliżować decyzję ONZ i bezwzględnie przeciwstawiają się wysiłce międzynarodowych sił zbrojnych do Palestyny. Rzeczą co najmniej dziwną wydaje się, że nie poczyniono nawet kroków dla uznania i wspomnienia Hagany, to jest tego czynnika w Palestynie, który stoi na gruncie uchwały ONZ i walczy jedynie w obronie utrzymania porządku i bezpieczeństwa w kraju.

Zupełnie słusznie wskazywali obserwatorzy polityczni, że problem palestyński stał się swego rodzaju próbkiem dla Organizacji Narodów Zjednoczonych. Jeśli uchwałę z dnia 29 listopada 1947 r. ogólnie potraktowano jako poważny sukces ONZ, jako wyraz możliwości współpracy między wielkimi mocarstwami przy rozwiązywaniu poważnych problemów międzynarodowych — to problem samej realizacji tej uchwały może zadecydować albo o dalszym wzmacnieniu wiary ludzkości w ONZ, lub też o podważeniu jej aurytety. To ostatnie może nastąpić w wypadku zachowania obecnej polityki „nieinterwencji” w obliczu rozgrywających się w Palestynie wypadków zagrożających pokojowi na obszarze Bliskiego Wschodu. (m)

Uwaga redakcyjna:

Artykuł powyższy był napisany przed otrzymaniem wiadomości, iż Komisja Palestyńska ONZ wyraziła zgodę na utworzenie milicji żydowskiej.

Kto paraliżuje realizację uchwały ONZ w sprawie Palestyny

NOWY JORK (BS). Na skutek osobistej interwencji Trumana, wrocie utworzeniu państwa żydowskiego siły w łonie rządu USA, nie potrafiły przeszkodzić opowiedzeniu się Stanów Zjednoczonych za podziałem Palestyny na ostatnim Zgromadzeniu Generalnym ONZ.

Siły te jednak są dość potężne, aby wzniesić przeszkody na drodze realizacji uchwał, powziętych przez Zgromadzenie ONZ. Rzecznikami tych sił w łonie rządu USA są przede wszystkim minister obrony — James Forrestal i dyrektor departamentu Środkowego Wschodu w ministerstwie spraw zagranicznych — Loy Henderson.

Obaj ci politycy, jak również koła, które stoją za nimi, patrzą na Palestynę jako na jeden z głównych bastionów w swej walce ze Związkiem Radzieckim. Uważają oni bowiem, że zagadnienie Palestyny może odegrać poważną rolę w „polityce powstrzymania ZSRR”, którą lansują grupy antyradyckie. Ukrytym celem tej polityki jest zachowanie dominacji USA w rejonach naftowych Środkowego Wschodu oraz utrzymanie strategicznych baz wojskowych. Urzeczywistniając te cele Forrestal i Henderson współpracują ściśle z Bevinem. Tym się właśnie tłumaczy fakt, że oficjalne koła amerykańskie patrzą więcej niż przychylnie na reorganizację systemu traktatów anglo-arabskich, przeprowadzaną przez Londyn. Wydaje się, że działacze amerykańscy nie mają zamiaru przeszkadzać Wielkiej Brytanii również w dalszym pozostaniu w Palestynie wbrew decyzji ONZ.

Początkowo USA były zwolennikiem wysłania do Palestyny międzynarodowych sił zbrojnych, ale z chwilą gdy Zgromadzenie Generalne powzięło decyzję w tej sprawie, przedstawiciele amerykańscy sprzeciwili się umieszczeniu tej palcei kwestii na porządku dziennym Rady Bezpieczeństwa. Jednakowoż, gdyby kwestia ta wypłynęła ostatecznie w Radzie Bezpieczeństwa, nie ulega wątpliwości, że Stany Zjednoczone będą panem sytuacji. Powzięcie każdej decyzji przez Radę wyma-

ga 7 głosów, włączając w to głosy 5 stałych członków Rady, 6 państw, w tej liczbie USA, które oczywiście, nie będą mogły pozwolić sobie na publiczne wyrzeczenie się uprzednio zajętą stanowiska, — opowiedzą się ewentualnie za poparciem przez Radę uchwał Zgromadzenia Generalnego. Siódmym państwem, koniecznym dla powzięcia takiej decyzji, może być Argentyna lub Kolumbia. Wszystkie te państwa wstrzymały się od głosu na Zgromadzeniu Generalnym. Na zmianę ich pozycji mogą wpłynąć jedynie USA. W ten sposób Stany Zjednoczone mogą ewentualnie „zamrozić” sprawę Palestyny na arenie Rady Bezpieczeństwa.

Charakterystyczne światło na taktykę USA w kwestii palestyńskiej rzuca również fakt, iż rząd amerykański nałożył embargo na wywóz broni do Palestyny, co praktycznie oznacza pozbawienie broni tylko Żydów, albowiem Wielka Brytania oświadcza w tym samym czasie, że będzie honorowała umowy o dostarczeniu broni Arabom. Niedawno Marshall stwierdził na konferencji prasowej w Waszyngtonie, że embargo na broń dla Palestyny nie zostanie cofnięte. Przy tym Marshall dodał, że polityka USA w kwestii palestyńskiej nie zostanie zrewidowana i że USA „nadal stoją na gruncie procedury, przyjętej przez ONZ”.

Najbardziej jaskrawy wyraz, polityka Departamentu Stanu i kół wojskowych znalazła jednak w wystąpieniu ministra obrony narodowej Jamesa Forrestalla, który na posiedzeniu komisji Izby Reprezentantów w dniu 19 stycznia oświadczył, że „decyzja poparcia sprawy utworzenia państwa żydowskiego była błędem z punktu widzenia wojskowego” i że w wyniku tego „sytuacja USA stała się mniej bezpieczna”.

Nie jest tajemnicą dla nikogo, że dla Forrestalla, który reprezentuje koła bankierskie, „bezpieczeństwo narodowe” oznacza zapewnienie „bezpiecznej działalności” na Środkowym Wschodzie wielkim korporacjom naftowym. Państwo żydowskie, jako potencjalna siła demokratyczna, stoi na przeszkodzie tym dążeniom.

W tej sytuacji wydaje się, że charakter dalszych posunięć USA w kwestii palestyńskiej będzie zależał od Trumana. Pod wpływem czynników wewnętrzno-politycznych Truman wypowiedział się uprzednio wyraźnie za podziałem Palestyny.

Obecnie na Trumanie starają się wpłynąć przedstawiciele dwóch różnych kierunków. Klika Forrestalla — Hendersona chce zmusić prezydenta, by zajął stanowisko „patrz i czekaj”. Natomiast koła, które są za podziałem Palestyny, czynią wysiłki, aby Truman przedsięwziął kroki w celu przyspieszenia realizacji uchwał Zgromadzenia Generalnego. Organizacja „Nation Associated” zgrupowana dookoła postępowego tygodnika „The Nation” wystosowała list do prezydenta, wskazując, że jeśli USA będą popierały politykę Wielkiej Brytanii, to doprowadzi to do wytworzenia się chaotycznej sytuacji, w której podział nie będzie możliwy. Organizacja ta podkreśla, że Wielka Brytania dąży właśnie do tego celu, gdyż mogłaby w tym wypadku objąć patronat nad państwem federalnym, które niewątpliwie powstałoby w tej sytuacji. Gdyby te plany zawiódły, Wielka Brytania zamierza pozwolić arabskiej legacji Abdulla na zawładnięcie większą częścią Palestyny, przy zatrzymaniu baz przez Anglików i zepchnięciu Żydów na ściśle ograniczone terytorium, które tworzyłoby coś w rodzaju getta”.

Koła polityczne w Lake Success uważają, że anglo-amerykańska polityka w sprawie Palestyny może doprowadzić do bardzo smutnych konsekwencji. Zdaniem tych kół, odmowa poparcia realizacji uchwał Zgromadzenia Generalnego ONZ przez mocarstwa anglo-saskie może wzniesić poważne przeszkody nie tylko w kwestii palestyńskiej, ale i w całej działalności ONZ.

W tym samym czasie, że Bevinem. Tym się właśnie tłumaczy fakt, że oficjalne koła amerykańskie patrzą więcej niż przychylnie na reorganizację systemu traktatów anglo-arabskich, przeprowadzaną przez Londyn. Wydaje się, że działacze amerykańscy nie mają zamiaru przeszkadzać Wielkiej Brytanii również w dalszym pozostaniu w Palestynie wbrew decyzji ONZ.

Początkowo USA były zwolennikiem wysłania do Palestyny międzynarodowych sił zbrojnych, ale z chwilą gdy Zgromadzenie Generalne powzięło decyzję w tej sprawie, przedstawiciele amerykańscy sprzeciwili się umieszczeniu tej palcei kwestii na porządku dziennym Rady Bezpieczeństwa. Jednakowoż, gdyby kwestia ta wypłynęła ostatecznie w Radzie Bezpieczeństwa, nie ulega wątpliwości, że Stany Zjednoczone będą panem sytuacji. Powzięcie każdej decyzji przez Radę wyma-

ga 7 głosów, włączając w to głosy 5 stałych członków Rady, 6 państw, w tej liczbie USA, które oczywiście, nie będą mogły pozwolić sobie na publiczne wyrzeczenie się uprzednio zajętą stanowiska, — opowiedzą się ewentualnie za poparciem przez Radę uchwał Zgromadzenia Generalnego. Siódmym państwem, koniecznym dla powzięcia takiej decyzji, może być Argentyna lub Kolumbia. Wszystkie te państwa wstrzymały się od głosu na Zgromadzeniu Generalnym. Na zmianę ich pozycji mogą wpłynąć jedynie USA. W ten sposób Stany Zjednoczone mogą ewentualnie „zamrozić” sprawę Palestyny na arenie Rady Bezpieczeństwa.

Charakterystyczne światło na taktykę USA w kwestii palestyńskiej rzuca również fakt, iż rząd amerykański nałożył embargo na wywóz broni do Palestyny, co praktycznie oznacza pozbawienie broni tylko Żydów, albowiem Wielka Brytania oświadcza w tym samym czasie, że będzie honorowała umowy o dostarczeniu broni Arabom. Niedawno Marshall stwierdził na konferencji prasowej w Waszyngtonie, że embargo na broń dla Palestyny nie zostanie cofnięte. Przy tym Marshall dodał, że polityka USA w kwestii palestyńskiej nie zostanie zrewidowana i że USA „nadal stoją na gruncie procedury, przyjętej przez ONZ”.

Najbardziej jaskrawy wyraz, polityka Departamentu Stanu i kół wojskowych znalazła jednak w wystąpieniu ministra obrony narodowej Jamesa Forrestalla, który na posiedzeniu komisji Izby Reprezentantów w dniu 19 stycznia oświadczył, że „decyzja poparcia sprawy utworzenia państwa żydowskiego była błędem z punktu widzenia wojskowego” i że w wyniku tego „sytuacja USA stała się mniej bezpieczna”.

Nie jest tajemnicą dla nikogo, że dla Forrestalla, który reprezentuje koła bankierskie, „bezpieczeństwo narodowe” oznacza zapewnienie „bezpiecznej działalności” na Środkowym Wschodzie wielkim korporacjom naftowym. Państwo żydowskie, jako potencjalna siła demokratyczna, stoi na przeszkodzie tym dążeniom.

W tej sytuacji wydaje się, że charakter dalszych posunięć USA w kwestii palestyńskiej będzie zależał od Trumana. Pod wpływem czynników wewnętrzno-politycznych Truman wypowiedział się uprzednio wyraźnie za podziałem Palestyny.

Obecnie na Trumanie starają się wpłynąć przedstawiciele dwóch różnych kierunków. Klika Forrestalla — Hendersona chce zmusić prezydenta, by zajął stanowisko „patrz i czekaj”. Natomiast koła, które są za podziałem Palestyny, czynią wysiłki, aby Truman przedsięwziął kroki w celu przyspieszenia realizacji uchwał Zgromadzenia Generalnego. Organizacja „Nation Associated” zgrupowana dookoła postępowego tygodnika „The Nation” wystosowała list do prezydenta, wskazując, że jeśli USA będą popierały politykę Wielkiej Brytanii, to doprowadzi to do wytworzenia się chaotycznej sytuacji, w której podział nie będzie możliwy. Organizacja ta podkreśla, że Wielka Brytania dąży właśnie do tego celu, gdyż mogłaby w tym wypadku objąć patronat nad państwem federalnym, które niewątpliwie powstałoby w tej sytuacji. Gdyby te plany zawiódły, Wielka Brytania zamierza pozwolić arabskiej legacji Abdulla na zawładnięcie większą częścią Palestyny, przy zatrzymaniu baz przez Anglików i zepchnięciu Żydów na ściśle ograniczone terytorium, które tworzyłoby coś w rodzaju getta”.

Koła polityczne w Lake Success uważają, że anglo-amerykańska polityka w sprawie Palestyny może doprowadzić do bardzo smutnych konsekwencji. Zdaniem tych kół, odmowa poparcia realizacji uchwał Zgromadzenia Generalnego ONZ przez mocarstwa anglo-saskie może wzniesić poważne przeszkody nie tylko w kwestii palestyńskiej, ale i w całej działalności ONZ.

W tym samym czasie, że Bevinem. Tym się właśnie tłumaczy fakt, że oficjalne koła amerykańskie patrzą więcej niż przychylnie na reorganizację systemu traktatów anglo-arabskich, przeprowadzaną przez Londyn. Wydaje się, że działacze amerykańscy nie mają zamiaru przeszkadzać Wielkiej Brytanii również w dalszym pozostaniu w Palestynie wbrew decyzji ONZ.

W sprawie ochotników amerykańskich dla żydowskich sił bezpieczeństwa

NOWY JORK (Obsl. wł.). Sprawa zabójstwa ob. amerykańskiego M. Perelmana, studenta Uniwersytetu Hebrajskiego, który znajdował się w liczbie 35 poległych pod Kfar Ecijon — zatacza coraz szersze kręgi.

W związku z tym wypadkiem, amerykański konsul generalny w Jeruzolimie zwrócił się do Agencji Żydowskiej z zapytaniem, czy studenci Uniwersytetu Hebrajskiego, obywatele amerykańscy, są zmobilizowani do służby w żydowskich siłach bezpieczeństwa.

Agencja Żydowska w odpowiedzi swej stwierdziła, że służba w żydowskich siłach bezpieczeństwa jest ochotniczą.

Obecnie Departament Stanu oświadczył, że poczyni kroki przeciwko obywatelom amerykańskim, służącym w Hagana.

Przewodniczący Nadzwyczajnej Rady Syjonistów Amerykańskich I Goldstein wysłał depeszę do prezydenta Trumana i min.

Marshalla, w których podkreśla, że powyższe postępowanie Departamentu Stanu sprzeciwia się tradycjom wolnościowym USA. Goldstein podnosi w dalszym ciągu, iż w r. 1939—40 znaczna ilość obywateli amerykańskich — przy moralnym poparciu całego narodu amerykańskiego — ochotniczo zgłosiła się do szeregów wojsk angielskich i francuskich, by walczyć przeciw agresji państw osi. W tym czasie Stany Zjednoczone zachowywały jeszcze neutralność. Goldstein uważa, iż Departament Stanu winien zająć analogiczne stanowisko odnośnie Palestyny.

Kończąc swe oświadczenie Goldstein dodaje, że żydowskie siły bezpieczeństwa bronią polityki Narodów Zjednoczonych — podczas gdy ani ONZ, ani Stany Zjednoczone nie przedsięwzięły jeszcze żadnych kroków zmierzających do odparcia agresji arabskiej.

Syjonisci rumuńscy żądają ustąpienia dr Nachuma Goldmana

BUKARESZT (ITA). W związku z wypowiedzią d-ra Nachuma Goldmana, na konferencji prasowej w Nowym Jorku, iż uchodźcy z „Pan York”, „Pan Crescent” wyjechali mimo sprzeciwu Agencji — nie tyle dlatego, że chcieli przedrzeć się do Palestyny, lecz raczej dlatego, że chcieli czym prędzej opuścić Rumunię — Egzekutywa Organizacji Syjonistycznej w Rumunii, na specjalnym posiedzeniu powzięła rezolucję, żądającą natychmiastowego ustąpienia d-ra Goldmana ze wszystkich

zajmowanych przez niego stanowisk w Światowej Organizacji Syjonistycznej.

Jednocześnie wydano oświadczenie, które kategorycznie przeczy rozpowszechnianym przez d-ra Nachuma Goldmana poglądom. W oświadczeniu czytamy między innymi: „Żydzi rumuńscy emigrują do Palestyny, mając tylko jeden cel przed oczyma — realizować swe ideały syjonistyczne i wziąć udział w budowie żydowskiego państwa uznanego przez Narody Zjednoczone”.

Styczeń POLITYCZNY

Dewaluacja franka

Opinia światowa nie zdążyła się jeszcze otrząsnąć z wrażenia po ostatniej mowie Bevina — a już nowo wytworzona sytuacja w związku z dewaluacją franka stała się tematem dnia na arenie polityki międzynarodowej.

Głębiej analizując zagadnienie dewaluacji franka, musimy dojść do wniosku, iż nie jest to jedynie wewnętrzny problem życia gospodarczego Francji. Pozostaje on w ścisłym związku z życiem gospodarczym dwóch mocarstw imperialistycznych, konkurujących ze sobą na rynku światowym.

Tylko w świetle ekspansywnych planów tych dwóch imperializmów, można słusznie ocenić sytuację wytworzoną, tak we Francji, jak i w stosunkach międzynarodowych, po projekcie francuskiego ministra finansów Mayera o dewaluacji franka i zniesieniu ograniczeń dewizowych w stosunku do dolara.

Po zakończeniu wojny, problem rynku stanął w całej swej ostrości przed światem kapitalistycznym. Dla Stanów Zjednoczonych, które w rezultacie wojny znacznie się wzbogaciły, zagadnienie to przybrało szczególnie ostre formy.

Od pierwszych dni okresu powojennego, monopole kapitalistyczne dążą do utrzymania tych rynków zewnętrznych, które po-

chlaniały ich produkcję w czasie wojny, oraz do zdobycia nowych rynków zbytu, ze względu na zmniejszenie zdolności nabywczej wielu państw.

Jednocześnie monopolistyczny kapitał USA dąży do podporządkowania sobie tak gospodarczo jak i politycznie tych państw, które są obiektami jego ekspansji.

Są to zresztą cele osławionego planu Marshalla. Z tymi aspektami wiąże się również wtyczne planu Bevina

Francja, rzucona przez rząd Schumana na łup zewnętrznego kapitału monopolistycznego, stała się klasycznym przykładem karkołomnych przesileń ekonomicznych państw kapitalistycznych, oraz terytorium konkurencji dwóch imperializmów: amerykańskiego i brytyjskiego.

Zarządzając dewaluacją, rząd Schumana kierował się głównie interesami wielkiego przemysłu amerykańskiego.

Argumentacja Mayera opierała się na przesłankach, iż projektowana reforma przyczyni się do ożywienia eksportu francuskiego, upłynięcia ukrytych w kraju i za granicą zasobów złota i dewiz, oraz do stabilizacji franka i zrównoważenia państwowego budżetu.

Istotne cele, oraz niebezpieczeństwa wpływające z reformy proponowanej przez rząd Schumana stały się jasne na tle protestu City oraz zlekka zamaskowanej appro-

baty Wall Street — wobec tych zarządzeń.

Starczy zestawić kilka faktów, które miały miejsce w ostatnich dniach, by stwierdzić istotny sens tego zagadnienia.

Prawie w tym samym czasie zbiegły się dwie wizyty dyplomatyczne.

Do Waszyngtonu przyjechał przedstawiciel Francji przy Międzynarodowym Funduszu Monetarnym Mendès-France. Do Paryża zaś przybył nagle brytyjski minister skarbu Cripps, w towarzystwie czołowych kierowników banku Anglii.

Mimo energicznych kroków Crippsa, który zmierzał do przeciwdziałania zarządzeniom legalizującym wolną wymianę dewiz na giełdzie francuskiej — funt szterling musiał skapitulować przed dolarem.

Kolom finansowym USA udało się przeciwdziałać próbom finansierii City, wyciągnięcia dla siebie wszystkich korzyści z planu Marshalla, a także dostosowania francuskiej gospodarki kolonialnej do potrzeb nowego bloku, w którym Wielka Brytania pragnie odgrywać dominującą rolę.

Finansierii Londynu nie udało się nawet skłonić rządu francuskiego do poczynienia zmian w reformie finansowej, by pozostawiając dewaluację franka, nie zniósł jednak ograniczeń wolnego rynku dla złota i innych walut.

W tym bowiem zarządzeniu City dostrzegano dla siebie poważne niebezpieczeństwo, mogące wywołać dewaluację funta szterlinga oraz naruszenie całego planu eksportowego Crippsa.

Przy nieznanym sprzeciwie Międzynarodowego Funduszu Monetarnego, oraz (Dokończenie na str. 3-ciej.)

Utworzenie Komitetu dla uzbrojenia państwa żydowskiego

NOWY JORK. 26. I. 48. (PALCOR tel.) W Nowym Jorku powstał komitet pod nazwą „Komitet dla Uzbrojenia Państwa Żydowskiego“.

Honorowym przewodniczącym wybrany został senator Wagner — przewodniczącym faktycznym, dziekan Alfange.

W proklamacji programowej nowego Komitetu mówi się: „Jest rzeczą niemożliwą z jednej strony głosić „papierowe“ deklaracje o utworzeniu Państwa Żydowskiego, a z drugiej równocześnie ogłaszać embargo na zakup broni. Jedynym skutkiem takiej polityki jest wydanie bezbronnym Żydom na łaskę Arabów i przeszkadzanie w wykonywaniu uchwały ONZ.“

Dziekan Alfange oświadczył: „Jeśli Rząd amerykański nie postępuje tak jak należy, to my ze swej strony postaramy się nakłonić Kongres do odpowiedniej zmiany polityki rządowej“.

Viceprzewodniczącymi nowej organizacji są: Howard Esiurd i Walter Lowdermilk. Wśród członków Egzekutywy znajdują się: Joseph Pulvermacher, Sterling z Banku Narodowego, Maurycy Levin, Herbert Moore, prezydent Trans — radio Press, Generoso Popo i inni.

SYJONISCI PŁD.-AFRYKANSKY DEMONSTRUJĄ

JOHANNESBURG (ITA.). W sali Zarządu Miejskiego w Johannesburgu, odbył się olbrzymi wiec, w związku z rozpoczę-

ciem akcji zbiórki pieniężnej dla nadzwyczajnego funduszu palestyńskiego. Na wiecu wystąpił członek delegacji żydowskiej w Lake Success major Michael Canay, który stwierdził, że nowe państwo żydowskie

będzie dążyło do utrzymania przyjaznych i pokojowych stosunków z Arabami, i, że arabska mniejszość posiadająca będzie pełnię praw obywatelskich. Mówca wzywał również do uznania Hagany, przez ONZ.

Pogorszenie sytuacji żydowskich uchodźców w Austrii

WIEN (ITA.). Amerykańskie władze wojskowe ogłosiły nowe zarządzenie, na mocy którego uchodźcy nie będą mogli dłużej pozostać w obozach D. P., jeśli nie wniosą opłaty za żywność i mieszkanie. Zarządzenie powyższe czyni wyjątek dla wdów, dzieci do lat 16, studentów i chorych. Uchodźcy, którzy nie zechcą, lub nie będą w stanie płacić, będą zmuszeni opuścić obozy i utracą swe prawa. Nie otrzymują również dodatkowych przydziałów żywnościowych.

Zarządzenie to, będące wynikiem dążeń

amerykańskich władz okupacyjnych, by uchodźcy usamodzielnili się — najboleśniej dotknie uchodźców żydowskich.

GENEWA (ITA.). Przedstawiciele żydowscy w Szwajcarii są poważnie zaniepokojeni zarządzeniem amerykańskich władz okupacyjnych w Austrii, które zmusza uchodźców do opuszczenia obozów, jeśli nie opłacą za żywność i mieszkanie. Przedstawiciel Jointu stwierdził, że byłoby krzywdzącym zmuszenie Żydów do pracy na rzecz dawnych ciemięzców.

Odgłosy napadu w Jazur

TEL-AWIW (obsł. wł.) Jak już podaliśmy, podczas napadu na konwój żydowski w miasteczku Jazur (nieдалеко Tel-Awiwu) poniosło śmierć 7 członków „żydowskiej po-

licji osiedli“. W odwet za to brutalne morderstwo, jednostka Hagany zaatakowała ciężarówkę z Arabami, zdążającą ku miejscu walki, zabijając 12 Arabów. Następnie prześladować uciekającą bandę arabską, oddział Hagany wdarł się do miasteczka Jazur, gdzie stoczył zaciętą walkę z Arabami. Dopiero po przybyciu wojska angielskiego, członkowie Hagany zmuszeni byli wycofać się.

Omawiając ostatni wycieczny arabski, rzecznik Agencji żydowskiej oświadczył, że ten wypadek był wynikiem odmowy rządu, który nie zezwolił na użycie aut pancernych policji żydowskiej poza granicami osiedli. To też eskorta konwojów żydowskich zmuszona jest podróżować w autach otwartych.

JEROZOLIMA. 27. I. 48. (PALCOR tel.) W Haifie w drodze do pracy w IPC (Iraq Petroleum Company) zabity został Chanan Flach, lat 24.

W pobliżu Balad osh Sheih (pod Haifa) znaleziona zabitą, szastyletowaną przez Arabów, 25-letnią Szyfrę Lifszyc.

Trzyletnie dziecko żydowskie, które siedziało na balkonie swego domu, zostało dziś w Jaffie zastrzelone przez Araba.

Pociąg towarowy na linii Atlit-Zichron Jaakow zatrzymany został przez dużą bandę arabską. 12 wagonów zawierających ładunek cementu zostało przez Arabów zrabowanych.

Oficjalny komunikat angielski donosi, iż w czasie zamachu bombowego w Sarafand zostało zabitych dwóch brytyjskich żołnierzy, a 4 odniosło rany.

W krajach arabskich

AMAN (ITA.) Odbyło się tu spotkanie przedstawicieli irackiego, libańskiego i syryjskiego towarzystwa Czerwonego Półmiesiaca, celem opracowania planów pomocy sanitarnej dla Arabów palestyńskich.

DAMASZEK (ITA.) Parlament syryjski uchwalił wydanie specjalnego znaczka palestyńskiego i upoważnił rząd do wpłacenia swego udziału dla funduszu palestyńskiego.

DAMASZEK (ITA.) Rząd palestyński zezwolił na wjazd do kraju misji syryjskiego Towarzystwa Czerwonego Półmiesiaca, celem niesienia pomocy Arabom palestyńskim.

chem i placzem, przejmowały ich ciepłem i dreszczem, prosiły i oskarżały... Zdawało się, jakoby setki tysięcy istnień dziecięcych skupiły ostatnie swe drgawki — pod nożem anioła śmierci — w tych dwóch hebanowych punkcikach. Za każdym krokiem panny Gertrudy, za każdym ruchem jego masywnego, w kostiumie średniowiecznym tkwiącego cielska — lzy dziecięce promieniowały z jej małych uszu i przykuwały wszystkie spojrzenia. Ogromne jej kolczyki rozwarły się i nuciły dzieciennie — smętną piosenkę...

W sali zaległa cisza. Ustępowało miejsce pannie Gertrudzie, schodzącej jej z drogi. W zakątkach zebrali się luźne grupy, rozmawiając szeptem, śledząc z daleka, butnie stąpającą Niemkę.

Generał SS, męczyzna słusznego wzrostu, stał pośrodku sali, otoczony swą świtą i notablami miasta. W towarzystwie jego przebywali burmistrz, miejscowi przywódcy nazistowskie, profesorzy uniwersytetu, pisarze, muzycy, luminarze nauki. Pozostali goście, żyjący isticie niemiecki respekt dla wszelkiego autorytetu — zachowywali odpowiedni dystans w stosunku do swych wybrańców, wpatrując się jeno promiennymi i uszczęśliwionymi oczyma w swą „elitę“ i w uosobienie swego bóstwa: władzy nazi-

Kronika Kulturalna

ALBUM PIĘŚNI DZIESIĘCIU POETÓW-MĘCZENNIKÓW

Nakiadem wydawnictwa nowojorskiego „Machmadim“ — którego kierownictwo spoczywa w rękach malarza I. Lichtensteina i kompozytora Henocha Kona — ukazał się mały album, zawierający pieśni 10 poetów żydowskich, poległych śmiercią męczeńską w Polsce. Pieśni zaopatrzone są w nuty i ilustracje; napisali je: Josef Kirman, Izrael Sztern, Chaim Semiatycki, Szymon Horowicz, Bersznaper, Maurycy Szymel, Bracia Baruch i Mates Olicki, Sz. J. Imber i Jicchak Kacnelson.

ANTOLOGIA POEZJI ŚWIATOWEJ W JĘZYKU ŻYDOWSKIM.

Przed niedawnym czasem ukazała się w Nowym Jorku antologia „Z poezji światowej“, zawierająca przekłady zmarłego poety żydowskiego Zisze Landaua. Na treść jej składają się staroangielskie i amerykańskie ballady, wybór liryki światowej, oraz poemat satyryczny Henryka Heinego „Atta Troll“.

PRZYCZYNEK DO DZIEJÓW PARTYZANTKI ŻYDOWSKIEJ

Komisja Historyczna przy Związku Partyzantów w Rzymie przygotowuje do druku dwie książki, które przyczynią się niewątpliwie do pogłębienia dzieł partyzantki żydowskiej w Europie, podczas drugiej wojny światowej. Pierwsza z nich „Księga Iskor“ za wierać będzie biografie setek partyzantów, opis ich walk, bohaterstwa i okoliczności w jakich zginęli.

Będzie to książka o charakterze kolektywnym, napisana przez pozostałych przy życiu partyzantów, którzy zamieszczać w niej swe wspomnienia o poległych towarzyszach.

SKRZYPACZKA IDA HENDŁÓWNA W PALESTYNE

Sławna skrzypaczka żydowska, Ida Hendłówna, przybyła ostatnio do Palestyny ze Stanów Zjednoczonych, na zaproszenie Filharmonii w Tel-Awiwie.

Ojciec młodej skrzypaczki, znany artysta malarz z Warszawy opowiedział dziennikarzom Tel-Awiwu kilka szczegółów o swej córce.

Kiedy miała 7 lat, Bronisław Huberman zwrócił uwagę na jej wielki talent. Otrzymała wówczas pierwszą nagrodę na konkursie muzycznym w Warszawie. W okresie drugiej wojny światowej Ida Hendłówna przebywała w Londynie i występowała na wielu koncertach, przeznaczonych dla wojska. Urządziła ona również szereg koncertów na rzecz Funduszu Palestyńskiego i Uniwersytetu Hebrajskiego. Po zakończeniu wojny Ida Hendłówna udała się do Stanów Zjednoczonych, gdzie występowała jej cieszyły się wielkim powodzeniem.

„Mimo trudnej sytuacji jesteśmy szczęśliwi, iż znajdujemy się tu“ — oświadczył dziennikarzom ojciec skrzypaczki.

Ida Hendłówna wystąpi na kilku koncertach wraz z orkiestrą filharmonii Tel-Awiwu pod dyktando Bernarda Molinari.

1000 FUNTÓW DLA TECHNICUM HEBRAJSKIEGO W HAIFIE.

JEROZOLIMA (obsł. wł.) „Zjednoczone Rafinerie“ w Haifie przesyła technicum Hebrajskiemu jednorazową dotację w wysokości 1000 f. szt., jako dowód uznania za ze wszelki miar pożyteczną pracę, jaką technicum prowadzi dla przemysłu miejscowego i dla całego kraju.

W liście dziekiennym dyrektor technicum podkreślił, iż jest to pierwszy wypadek, by towarzystwo międzynarodowe z własnej inicjatywy asygnowało pieniądze dla technicum w Haifie.

Sesja przygotowawczej kom. s. I. R. O.

GENEWA (ITA.). Podczas bieżącej sesji Komisji przygotowawczej I. R. O. (Międzynarodowa organizacja, dla spraw uchodźców) sekr. gen. Komisji William H. Tuck, zwrócił się do członków, by wywarli presję na wielkie mocarstwa celem wypłacenia 12.500.000 dol. na rzecz akcji dla poparcia sytuacji ludności żydowskiej. Suma ta stanowi połowę funduszu wydzielonego z aktywów niemieckich w postaci reparacji dla Żydów.

Druga część funduszu jest obecnie zamro-

żona w Szwecji. Obecnie odbywają się rokowania, celem przekazania tych sum Agencji Żydowskiej oraz „Jointowi“. Jednakże ze względu na skomplikowaną międzynarodową sytuację finansową — nie oczekuje się rychłego załatwienia tej sprawy.

H. Tuck zwrócił się również do krajów, które były neutralne w czasie wojny, by przekazały opuszczone mienie żydowskie centralnym organizacjom żydowskim, celem udzielenia pomocy pozostałej przy życiu ludności żydowskiej.

Tydzien polityczny

(Dokończenie ze str. 2-giej.)

przy formalnych tylko zastrzeżeniach rządu USA — francuskiemu ministrowi finansów udało się przeforsować swój plan dewaluacji franka, który jednocześnie może spowodować dewaluację funta szterlinga.

Mimo jawnie ekspansywnych posunięć imperializmu amerykańskiego, zmierzającego do zachowania swej przodującej roli w owładnięciu rynkami świata — cierpiący porażki imperializm brytyjski, powstrzymuje się jednak od wkroczenia na drogę wyraźnego konfliktu ze swym konkurentem.

Świadczą o tym ostatnie wypowiedzi prasy brytyjskiej na temat współpracy gospodarczej z Francją.

„Powinniśmy śledzić z uwagą obecny eksperyment francuski i nie protestować na cały głos, jeśli nawet sprawdzają się wszystkie pesymistyczne przewidywania obserwatorów“ — pisze konserwatywny „Spectator“. Katolicki „Times and Tide“ uważa, że „nie jest bynajmniej pewne, czyśmy nie narobili niepotrzebnego i niesłusznego krzyku wobec decyzji francuskiej“.

Finansierzy nowojorska stara się przekonać City, iż wysiłki jej są bezcelowe. „Journal of Commerce“ pisze: „Ekonomiści są zdania, że Wielka Brytania steruje ku przepaści, kontynuując swój zamiar utrzymania parytetu funta szterlinga, pomimo serii

dewaluacji, które jak należy oczekiwać nastąpią w ślad za dewaluacją franka“.

Całokształt zagadnień związanych z projektem Mayera wywołał ferment polityczny nie tylko poza krajem, lecz również w samej Francji.

Po sprzeciwie socjalistów, którzy wraz z komunistami głosowali w Komisji Finansowej parlamentu przeciwko prowadzeniu wolnego handlu złotem, mogło się wydawać, że rząd Schumana znalazł się w obliczu kryzysu gabinetowego.

Obawy te były bezpodstawne. Opozycja socjalistów francuskich okazała się dobrze obmyślaną grą, która miała zasadniczo dwa cele: 1) wyrażenie gestu protestu przeciwko planom, godzącym w interesy robotników, chłopów i drobnych kupców Francji, 2) dopomóc Partii Pracy w przekonaniu brytyjskiej opinii publicznej, że SFIO jest zgodna z rządem angielskim w sprawie zagadnienia walutowego.

Błędnym byłoby wyciąganie jakichkolwiek wniosków, iż obecna koalicja rządu francuskiego, utworzona za zgodą i całkowitą aprobatą Departamentu Stanu rozbiła by się.

Zastrzeżenia SFIO są raczej wyrazem obłudnej polityki „Trzeciej siły“, wciągającej coraz bardziej Francję w rozkład polityczny i gospodarczy.

E. K.

Szalom Asz

Przekład H. Saffrta

Oczy żydowskie

Udało mu się również w mistrzowski sposób — za pomocą żyłek krwistych — utrwalić odbłask koloru perłowej masy, jakim mieniła się zazwyczaj lzy na białkach ludzkich. Zdawało się, iż oczy Mirele kąpią się, jak za życia w przezroczach też... Niemniej kunsztu wymagało uwiecznienie trzech barwnych elementów, w tych przedziwnych żrenicach. Okalała je przede wszystkim modra obwódka, koloru błękitnym malowanego nieba. Sama żrenica była barwy piwnej, lecz w tym brązowym polu osiadł czarny, okrągły punkcik. Tkwiła w nim cała moc oczu Mirele. Punkcik wielkością swą przypominał główkę szpilki. Lecz w główce tej grał się jakiś nieznamy i niepojęty świat — morze człowieczeństwa spiętrzyło się w tym jednym punkciku. Zachował on przy tym pełną sensytywność, która reaguje w sposób widoczny na każdy szmer i odruch z zewnątrz. Odnosiło się wrażenie, że czarny punkcik porusza się stale w żrenicy i zmienia swą pozycję, za-

leżnie od dotyku docierających doń promieni i spojrzeń... Tkwił w nim czar nieprzemyślany, przyciągający oczy ludzkie — przykuwający wzrok, który mimo wiednie popadał w niewolę i musiał podążać w ślad tych żrenic. Co więcej: punkcik ten promieniował zagadkowym światłem, którego refleksy przenikały w serca ludzkie, napaływały je ciepłem i żądały, domagały się czegoś...

Ten właśnie czarny punkcik w skamieniałych żrenicach kolczyków panny Gertrudy, fascynował w tajemniczy sposób spojrzenia grona „dostojnych“ gości, zebranych tłumnie w „Sali Schillera“. W miarę stąpienia Niemki, czarne punkciki, związujące z jej uszu nieznanymi kamieniami ożywiały się, buzdząc i drażniąc ciekawość widzów. Zdawało się, że mała Mirele zamartwychwstała, skurczyła się i osiadła na wieki w punkcikach swych żrenic. Miniaturowe, czarne polyskujące punkciki uśmiechały się z dziecięcą beztrością do obecnych — witaly ich uśmie-

stowskiej. Sam generał zachowywał się skromnie, uśmiechał się łaskawie i pozwalał się podziwiać. W końcu zauważył jednak, że coś zaszło na sali. Uderzyła go cięsza, jaka zapanowała tuż po przybyciu Gertrudy. Raczył nawet dostrzec spojrzenia ludzi, kierujące się ku jej kolczykom i uszyścić szeptem rozlegające się po kątach. Przypatrzwszy się bliżej, ujrzał „Gretchen“ z długimi warkoczami i ogromnymi kolczykami w uszach.

— Kto to? — spytał z zaciekawieniem jakiegoś z miejscowych dygnitarzy.

— To panna Gertruda, Sturmfuhrer „Dziewcząt hitlerowskich“ główna dozorkini oddziału kobiecego w Buchenwaldzie.

— Tak, tak. Zwidziłem jej oddział. Znalazłem wszystko we wzorowym porządku. Ale cóż się stało? Czy kostium jej wzbudził tyle ciekawości?

— Nie. Publiczność interesuje się jej kolczykami — brzmiała odpowiedź zagadniętego.

— Jakże to kolczyki? — pytał w dalszym ciągu generał.

Otoczający go ludzie spojrzeli nań z respektem, lecz milczeli.

Wreszcie przyszła kolej na pannę Gertrudę — stanąć oko w oko z „wybitnym“ meżem... (D. c. n.)

Łańcuch prasowy

S. ZRYL (Wrocław), wezwany przez L. NUSEBAUMA, składa zł. 500.

R. ROTKOPF (Szczecin) składa zł. 150 i wzywa dr. I. Asnesową.

Ob. JANKIELEWICZ (Szczecin) składa zł. 500 i wzywa ob. ob.: Sz. Goldberga „Kometa” (Szczecin), N. Lewina (Szczecin), S. Brenera (Szczecin).

H. BRIL (Szczecin) składa zł. 300 i wzywa ob. T. Goldberga (Warszawa), H. Rabinowa (Szczecin).

M. SZTEJN (Szczecin) składa zł. 300 i wzywa ob. D. Szklarczyka (Szczecin).

Ob. DANCYGIER (Szczecin) składa zł. 300. M. i R. KRUPNIK (Szczecin) składają zł. 500 i wzywają ob. ob.: Pudlesów (Szczecin), Mandelszteina (Paryż), Rachel Kac (Palestyna), Kibuc Lechawot, A. Listokina (Montevideo).

Ob. RAUCHWERGER (Wrocław) składa zł. 1.000 i wzywa ob. ob.: I. Stuckiego (Wrocław), Goldsteina (Wrocław), I. Tencera (Wrocław), Zankiera (Wrocław), dra Goldberga (Nowa Ruda).

RACHELA CYNGIER, wezwana przez ob. PLOCKIERA, składa zł. 500 i wzywa ob. inż. Rozenbauma (Zary).

A. FAJERTAG, wezwany przez tow. BIRNBAUMA, składa zł. 200.

Ob. WIECZOREK, wezwany przez ob. KUEHNREICHA, składa zł. 1.000 i wzywa ob. ob.: H. Silbermana (Kraków), A. Pistola (Kraków), Z. Bielaka (Kraków), J. Statlera (Kraków, Bar pod pocztą), Zygmunta Kapuścię (Bielsko).

W. SZTRACHMAN (Katowice) wezwany przez A. PASZTEJNA, składa zł. 1.000 i wzywa ob. ob.: Wojteckiego (Katowice), Regenboga (Katowice), Balicką (Katowice), mgr. Landesa (Katowice), Ehrenhauza (Katowice), Becherową (Katowice).

A. KOHAN (Katowice), wezwany przez G. GOLDSZTEJNA, składa zł. 500 i wzywa ob. ob.: Kozucha (Katowice), Cicera (Katowice), Siałha (Katowice), B. Sznajdera (Wrocław), H. Druha (Bytom).

FOLKMAN (Szczecin), wezwany przez L. GOLDSZTEJNA, składa zł. 600 i wzywa ob. ob. Ajchenbauma S. (Szczecin), Orglerka (Szczecin), Dra Zilbera (Wrocław).

SZWARC (Szczecin) składa zł. 200.

I. WĄJNTRAUB (Szczecin) składa zł. 500 i wzywa ob. ob.: M. FAJNZYLBERA (Szczecin), B. Bergera (Szczecin), Z. Warszawera (Warszawa), M. Szalata (Warszawa).

I. BUCHBINDER (Szczecin) składa zł. 200.

Ob. OLUMUCKI (Szczecin) składa zł. 500.

Ob. ROTSZTAJN (Szczecin) składa zł. 500 i wzywa ob. ob.: dra Goldenberga (Szczecin), dra Szejna (Szczecin), dra Józefowicza (Szczecin), dra L. Lebera (Bronx, N. Y.).

Ob. SZUMACHER (Łódź), wezwany przez ob. GOSKINDA, składa zł. 1.000 i wzywa ob. ob.: M. Melmana (Łódź), J. Fuksa (Łódź), Ketty Efron (Łódź), ob. Brylla (Łódź).

Ob. SZ. DZIGAN (Łódź), wezwany przez ob. GOSKINDA, składa zł. 1.000 i wzywa ob. ob.: P. Gorenstajna (Łódź), S. Goskinda (Łódź), Stefanę Kort.

GDUD BOGRIM (Dzierżoniów), wezwany przez MOACA GNIAZDA WROCŁAW, składa zł. 2.800 i wzywa Gdud „Cofim” (Dzierżoniów), Gdud Bogrim (Łódź), Gdud Bogrim (Warszawa), Gdud Bogrim (Kraków).

Ob. M. MANDELBAUM, wezwany przez A. BRENERA, składa zł. 300 i wzywa ob. ob.: inż. S. Feldmana (Legnica), J. Bramsona (Legnica).

Ob. M. FLAMENBAUM, wezwany przez A. BRENERA, składa zł. 200 i wzywa ob. ob.: J. Naguszower (Legnica), R. Gruena (Legnica), dra L. Prezlara (Legnica), Dyr. spóldz. Buchmana (Legnica).

Mjr L. BASTGEN (Biała), wezwany przez ob. RICHTMANA, składa zł. 1.000 i wzywa ob. ob. burmistrza J. Przybyłę (Biała), prezesa Chrepkowicza (Biała).

L. GENISLAW — Łódź, składa zł. 1.000 i wzywa ob. ob.: I. Widawskiego — Xódź, M. Wasercuga — Łódź.

Dr TEMPSKI J. — Łódź, składa zł. 1.000 i wzywa ob. ob.: Dr B. Rogozińskiego — Łódź, dr M. Jakubowicza — Łódź, dr Stempa — Łódź.

J. SIERADZKI — Łódź, składa zł. 500 i wzywa ob. ob.: M. Mirskiego — Łódź, St. Goldberga — Łódź, S. Frankentala — Łódź, A. Rozenberga — Wrocław, Ch. Tandowskiego — Łódź.

Ob. WERSE — Wrocław, wezwany przez ob. ROZENFELDA, składa zł. 500.

Inż. CZYŻYK — Wrocław, wezwany przez ob. LUFTA, składa zł. 500.

N. FAJNBAUM, wezwany przez ob. ROZENBERGA, składa zł. 200.

Ważny dokument historyczny z dziejów getta warszawskiego

WARSAWA (ZAP). Żydowski Instytut Historyczny wzbogacił swe archiwum nowym dokumentem o znaczeniu historycznym.

Jest nim „odezwa do ludności m. Warszawy”, wydrukowana 13 maja 1943 r. w językach polskim i niemieckim i podpisana przez gubernatora Fischera.

Cenność tego dokumentu, przechowanego i dostarczonego obecnie Instytutowi przez pracownika M. Z. K. w Warszawie, polega na tym, że w przeciwieństwie do wszystkich innych (poza stenogramem Stroopa) oficjalnych i nieoficjalnych publikacji, wydanych na terenach kontrolowanych w czasie wojny przez

Niemców, stwierdza on otwarcie fakt wymordowania i zniszczenia Żydów Warszawy.

Odezwa, rozklejona na murach stolicy w okresie dogorywania powstania w getcie, zręcznie wykorzystując mnożące się wówczas akty dywersji dokonywanej przez polskie podziemie (w odezwie nazwane oczywiście komunistycznym) i przeprowadzony w tym czasie nalot radziecki, — wzywa w konkluzji mieszkańców do wyłapywania i oddawania w ręce władz Żydów i komunistów.

„Dawna dzielnica żydowska — czytamy m. in. w dokumencie — uległa zniszczeniu, a jednocześnie wraz z nią nadzieje komuny...”

„Żadne względy etyczne nie powinny być przeszkodą w niszczeniu bolszewizmu, który swym typowo terrorystycznym nalotem na Warszawę odsonił znów swoje prawdziwe oblicze.”

„Kto zawiadamia władze, gdzie przebywa agent komunistyczny lub Żyd, wypełnia jedynie samo przez się zrozumiały obowiązek w stosunku do siebie i do swoich bliskich”.

Spotkanie Centralnych Komitetów ZPR Haszomer Hacair i Zjedn. Partii Rob. Poale - Syjon

Dnia 21 stycznia br. odbyło się w Łodzi spotkanie Centralnych Komitetów Żydowskiej Partii Robotniczej Haszomer Hacair i Zjednoczonej Partii Robotniczej Poale-Syjon w Polsce, poświęcone zjednoczeniu obu lewicowych odłamów ruchu robotniczego w Palestynie.

W spotkaniu wzięły również udział Komendy Naczelne organizacji Haszomer Hacair i Dror-Borochoch-Jugend.

Poseidzenie zagal dłuższym przemówieniem tow. dr Beran, po czym przewodnictwem zebrań objął tow. Arzi Cederbaum.

Zebrań przebiegało w serdecznej atmosferze do późnego wieczora. W zebnaniu wzięły również udział bawiący czasowo w Polsce tow. dr Barou.

W dyskusji nad problemami zjednoczeniowymi wzięły udział tow. tow.: Rotenberg, Lewin, Sztarn, Grajek, Sztrachman, Hercberg i Cederbaum.

Liga walki z rasizmem w obronie godności człowieka

BYDGOSZCZ (ZAP). 16 bm. odbyło się w Bydgoszczy zebranie Wojewódzkiego Zarządu Ligi Walki z Rasizmem z udziałem przedstawicieli partii politycznych, Związków Zawodowych, organizacji społecznych.

Obszerny referat na temat walki z rasizmem wygłosił przewodniczący Sądu Okręgowego, ob. Plejewski. Prelegent zaznaczył, że zarząd Ligi podejmie szeroko zakrojoną akcję uświadamiającą wśród najszerszych warstw społecznych, że rasizm — to jeden z największych wrogów człowieka. Depce on głoszone przez ludzką miłość bliźniego i wnoszą

ferment w zgodne współzycie między ludźmi. Prezes Plejewski stwierdził nadto, że rasizm podważa autorytet człowieka i znieważa jego godność. Dlatego też przed członkami Ligi otwiera się szerokie pole działania w zwalczaniu nienawiści rasowej.

Na zebraniu postanowiono urządzić cykl odczytów w szkołach, organizacjach i zakładach pracy.

Zebrań zakończono ożywioną dyskusją, w której poruszono szereg spraw, związanych z usprawnieniem działalności tej pożytecznej organizacji.

Przywódca indyjski wita decyzję ONZ o utworzeniu Państwa Żydowskiego

DELHI (ITA). Przywódca organizacji „Hindu Mahasaba”, Winajak Dorode Sawarkar wydał oświadczenie, w którym entuzjastycznie wita decyzję ONZ o utworzeniu państwa żydowskiego w Palestynie.

Sawarkar krytycznie ocenia stanowisko delegacji indyjskiej w ONZ, która wypowiedziała się przeciw podziałowi Palestyny — twierdząc, że zastrzeżenia te były bezpodstawne, mając na uwadze fakt, że

Indie też zostały podzielone z podobnych przyczyn.

Omawiając oświadczenie premiera Indii Pandit Nehru, który stwierdził, że Indie sprzeciwiły się podziałowi, by nie narazić się państwem arabskim — Sawarkar utrzymuje, iż obecna polityka rządu indyjskiego nastroi wrodo Żydów indyjskich, oraz wszystkie te państwa, które głosowały za podziałem.

Charakterystyczna wymiana listów

WASZYNGTON (ITA). Nadzwyczajna Rada Syjonistów Amerykańskich opublikowała wymianę listów między Izraelem Goldsteinem, przewodniczącym Rady, a lordem Inverchapel, ambasadorem brytyjskim w Waszyngtonie.

W swym pierwszym liście Goldstein oskarżył rząd brytyjski o rożnyśmne prowadzenie polityki tolerowania napadów arab-

skich, celem stymulowania ich rozwoju. W swej odpowiedzi lord Inverchapel twierdził, że Anglia „zrobiła wszystko, by zapobiec zafsjom”. Do tego jednak, by zdusić je w zarodku, należałoby w całym kraju wprowadzić stan wyjątkowy. Jest to jednak niemożliwe w związku z wycofaniem się wojsk brytyjskich.

Ambasador brytyjski powtórzył zwykłe oszczerstwa pod adresem Hagany, która rzekomo napadła na „niewinnych” Arabów i na żołnierzy brytyjskich.

Dr. Goldstein wysłał następnie drugi list, w którym zaznaczył m. in.: „Nie mogę zgodzić się na twierdzenie, że dla utrzymania porządku byłoby koniecznym wprowadzenie stanu wyjątkowego w Palestynie. Byłoby zupełnie dostatecznym, by obsadzić wojskiem dobrze znane rządowi gniazda napastników, skonfiskowano ich broń i aresztowano najbardziej znanych podżegaczy. Opowiadając na twierdzenie lorda Inverchapel, że wojska brytyjskie konfiskują broń także (sic) u Arabów — dr. Goldstein stwierdza, że wszystkie informacje z Palestyny zgodnie wykazują, iż nawet w wypadkach, gdy wojska angielskie atakują napastników, Arabom pozwala się na wycofanie z bronią.

W dalszym ciągu swego listu dr. Goldstein stwierdza, że, podczas gdy nie znalazły się dostateczne siły brytyjskie, by przeciwdziałać infiltracji Arabów przez północną granicę Palestyny, to dla walki z imigracją żydowską Anglia znalazła dość silne środki.

„Zrozumiałe jest zatem — pisze Goldstein — że w takiej sytuacji Hagana nie może prowadzić wyłącznie obronnej taktyki. Gdyby Hagana usłuchała rad brytyjskich, podczas gdy administracja angielska stosowałaby obecne metody — to napastnicy kontrolowaliby nie tylko Stare Miasto Jerozolimy, lecz również większą część kraju”.

Ogłoszenia drobne

Dr. LIBO ALEKSANDER, choroby uszu, gardła, nosa. Daszyńskiego Nr. 6, 8 — 10, 4 — 6. Telefon 101-50 — powrót.

Lekarz dentysta

ROZENCWAJG JAKUB

Choroby jamy ustnej i zębów. Zęby sztuczne. Korony porcelanowe, Łódź, Zachodnia 21 m. 3. Tel. 140-75.

Dr. REICHER — specjalista: weneryczne, skórne, piciowe (zaburzenia). Południowa 26, godz. 2 — 7 po poł.

Komisja KKL przy Z. P. R. Haszomer Hacair we Wrocławiu urządziła w środę dn. 4 lutego br. o godz. 19-ej w Sali Komitetu Żydowskiego, Włodkiewicza 9, występ słynnego zespołu estrady

HENRI GERRO

w nowym programie.

CAŁKOWITY DOCHÓD NA RZECZ KKL

W DNIU WYJAZDU DO EREC

żegnam wszystkich towarzyszy partyjnych

M. ROJTENBERG (Łódź)

Wiadomości z KRAJU

DZIERŻONIÓW.

15 stycznia odbyło się zebranie miejscowego Komitetu KKL celem rekonstrukcji, wobec ustąpienia tow. Smieciuchowskiego (Poale-Syjon). Nowy Zarząd KKL wybrano w składzie 5 osób. Sekretarzem KKL pozostał nadal tow. Beldegrin (Haszomer Hacair).

Na zebraniu Koła partyjnego z dnia 18 stycznia br. omówiono szereg spraw bieżących. Podano do wiadomości, że ilość abonentów „Mostów” stale się powiększa. Na zebraniu wysłuchano referatu tow. Lichtensteina n. t. „Mendele Mojcher Sforim”. Referatu wysłuchano ze szczególnym zainteresowaniem.

Z okazji 2-lecia istnienia Domu Dziecka w Piotrolesiu odbyła się uroczystość, na którą przyjechali goście z WKZ.—Wrocław i PKZ—Dzierżoniów. Przemawiali tow. tow.: Egit, Lewin i inni. Przewodniczący MKZ w Piotrolesiu tow. Braun (Poale-Syjon) zakończył swe przemówienie życzeniem, aby na uroczystości trzeciecia istnienia Domu Dziecka w Piotrolesiu więcej słyszano się o języku żydowskim i hebrajskim, niż na dzisiejsze.

BIELSKO

Staraniem Tow. Przyjaźni Polsko-Radzieckiej, przy Komitecie Żydowskim odbyła się akademія żałobna poświęcona 24-ej rocznicy śmierci Lenina.

Referat wygłosił mgr. Gustaw Auscaier.

TARNÓW.

W związku z 30-leciem śmierci klasyka literatury żydowskiej Mendele Mocher Sforim, odbył się staraniem Zjednoczonej Partii Poalej Sjon uroczysty wieczór poświęcony jego pamięci.

Program był bogaty i urozmaicony. Największym uznaniem cieszyła się inscenizacja fragmentów dzieła „Maasot Benjamin Haszisz” w reżyserii i z udziałem tow. Betrubnisa. Sceny te wykonane z humorem i werwą były gorąco oklaskiwane.

Z życia „Ichudu” w Łodzi.

Dnia 25.1.48 r., w „Chamisza Asar B'szwa” sekcja rzemieślnicza „Haowed Hacijoni” urządziła tradycyjną herbatkę dla swych członków. Wieczór zagal dr Efron.

Referat n. t. „W walce o niezależne państwo żydowskie” wygłosił inż. Chajkin.

W części literacko-wokalnej wystąpił chór kibucu, który odśpiewał szereg piosenek palestyńskich. Kantor Zupowicz odtworzył szereg piosenek ludowych. Tow. Tenenbaum recytowała wiersze Bialika. Tow. Zonberg-Szmańska przeczytała, na ogólne żądanie zebranych wiersz „Ojczyzna”.

Żegnam wszystkich współpracowników „ORTU”, kursantów, techników dentystrycznych, w dniu wyjazdu do Erec

Techn. dent. M. ROJTENBERG (Łódź)

Żegnam ob. ob. POMORSKICH, SABINĘ i LOLKA, SZŁOMKA CEMACHA, ASZKENA-ZEGO, w dniu wyjazdu do Erec

M. ROJTENBERG

BRONISŁAWA GRUNBAUM (Tel-Awiw), Montefiore Street 25, poszukuje inż. WŁADYSŁAWA KROTOWSKIEGO i znajomych.

Z okazji zaślubin p. MARII SZNAJDERMANÓWNY z p. IGNACYEM NISKIEREM serdeczne życzenia zasyła

ANDZIA GIWERCER (Lublin)

Cennik ogłoszeń: Ogłoszenia drobne po 15 zł. za wyraz (minimum 150 zł.). Ogłoszenia wymiarowe (za 1 mm szerokości i 1 spalty) w miejscu przeznaczonym na ogłoszenia po zł. 30. — W tekście zł. 40. — Ogłoszenia zamieszczone uwzględniamy po uprzednim przekazaniu należności na nasze konto w PKO Nr. 4560. Prosimy zaznaczyć na odwrocie przekazu, że suma przesłana jest za ogłoszenie, czna wraz z opłatą pocztową — 80 zł.

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, ul. Więckowskiego 4/8. Skrzynka pocztowa 69. Tel. 269-01. Konto PKO 4560. Prenumerata miesięczna

Wydawca: HASZOMER HAGAIR w Polsce.

Druk: R.S.W. „Prasa”, Łódź, ul. Zwirki 17.

Redaktor: MAURYCY WEINTRAUB

D-024247